

کنترل صحت داده های ثبت شده در سیستم اطلاعات بیمارستانی

هدف: اطلاعات اولیه برای تصمیم سازی و سیاست گذاریها بسیار لازم و ضروری است و سیاست گذاری صحیح همواره بر پایه اطلاعات صحیح صورت می گیرد بی توجهی به این مهم می تواند منشاء مخاطراتی عمده در تصمیم گیری ها باشد. ضعف نظام اطلاعاتی در بیشتر موارد منجر به ضعف تصمیم گیری و در واقع ضعف در اداره امور می شود بنابراین نظام سلامت و خصوصا نظام مراقبت بهداشتی نیازمند اطلاعات کافی و درست برای برنامه ریزی می باشد (۱) به منظور ارتقای کیفیت مستندسازی الکترونیکی و برای استفاده از داده ها در مسیر تصمیم گیری های صحیح بایستی صحت ثبت داده ها در سامانه اطلاعات بیمارستان بررسی و کنترل شود.

تعاریف:

سیستم اطلاعات: سیستم اطلاعاتی به صورت فنی به مجموعه به هم وابسته از اجزا اطلاق می شود تا بتواند تصمیم گیری و کنترل را در سازمان ها پشتیبانی نماید، داده ها را دریافت، پردازش و ذخیره سازی نماید و اطلاعات را توزیع کند. علاوه بر پشتیبانی در اتخاذ تصمیم، هماهنگی و کنترل در سامانه های اطلاعاتی هم چنین می تواند به مدیران و کارمندان کمک کند تا مشکلات را دریابند و تجزیه و تحلیل کنند، موضوعات پیچیده را در نظر داشته باشند و محصولات جدیدی خلق کنند. سیستم های اطلاعاتی دربرگیرنده اطلاعاتی مربوط به افراد مهم، مکان ها و موضوع هایی در درون سازمان یا در محیطی که آن را احاطه کرده، هستند (۲).

سیستم اطلاعات سلامت: کتابخانه ملی پزشکی آمریکا (NLM) سیستم اطلاعات سلامت را این گونه تعریف می کند: "یک سیستم برای جمع آوری و یا پردازش داده ها از منابع مختلف و استفاده از اطلاعات برای سیاست گذاری و مدیریت خدمات بهداشتی که می تواند بر اساس کاغذ یا الکترونیکی باشد" (۳). سیستم های اطلاعات سلامت سیستم هایی منسجم و یکپارچه می باشند که به منظور گردآوری، ثبت، پردازش، بازیابی و اشاعه اطلاعات بهداشتی و درمانی طراحی و راه اندازی می شوند (۴). به طور وسیع تر سیستم های اطلاعات سلامت، سیستم های رایانه ای هستند که برای تسهیل مدیریت اطلاعات سلامت و بهبود کیفیت مراقبت های ارائه شده طراحی شده اند. این سیستم ها دارای قابلیت های متعددی مانند ثبت و انتقال دستورات پزشکی، مستندسازی خدمات ارائه شده به بیمار، کمک به تصمیم گیری بالینی و تهیه گزارش های دقیق آماری می باشند. هدف کلی این سیستم ها، یکپارچه سازی اطلاعات سلامت برای برآورده نمودن نیازهای مراجعه کنندگان، انجام پژوهش های اپیدمیولوژیک، پرهیز از موازی کاری، کاهش هزینه و سهولت مدیریت اطلاعات سلامت است. استفاده از این سیستم ها می تواند منجر به کاهش خطاهای بالینی، تسهیل دسترسی به اطلاعات و در نهایت، ارتقای کیفیت مراقبت شود (۵).

سیستم اطلاعات بیمارستان: سیستم اطلاعات بیمارستانی یک سیستم کامپیوتری طراحی شده برای مدیریت همه جنبه های عملیاتی بیمارستان از قبیل فعالیتهای بالینی، اداری و مالی هستند (۶).

صحت داده (Data Veracity): از ویژگی های کیفیت داده می باشد و به معنی اطمینان از اینکه داده های درست در زمان درست و توسط فرد درست وارد شده است. منظور از صحت ثبت داده های ثبت شده، مطابقت موارد ثبت شده در HIS براساس موارد ذکر شده در پرونده های بالینی بیماران و همچنین مطابقت تحویل موارد دریافتی براساس درخواست ثبت شده در HIS می باشد. صحت ثبت و جمع آوری داده ها موجب کارآمدی سیستم های

سلامت شده و دقت برنامه ریزیها را در حوزه سلامت افزایش می دهد(۱).

صاحبان فرآیند:

کادر بالینی مدیران بالینی و سرپرستاران و مسئول سیستم اطلاعات بیمارستان

ذینفعان:

مدیران بیمارستان، پرسنل بالینی و بیماران، پژوهشگران

فرد پاسخگو:

مسئول سیستم اطلاعات بیمارستان

دآمنه:

واحد فناوری و مدیریت اطلاعات سلامت، واحد بیمه گری، کلیه بخش های بالینی و درمانی

شیوه انجام کار : (چه فعالیتی، چه زمانی در چه محلی و توسط چه کسی)

۱. پرسنل پذیرش ویزیت و خدمات سرپایی را با استفاده از دفترچه بیماران و مطابقت با عکس بیماران در HIS بیمارستان ثبت می کنند. در صورت عدم وجود دفترچه پرسنل پذیرش تا حد امکان از کارت شناسایی بیمار جهت ثبت صحیح اطلاعات بیماران استفاده می کنند.
۲. در بدو ورود در زمان ثبت اطلاعات پرسنل پذیرش با استفاده از کد ملی بیماران اطلاعات دموگرافی و بیمه ای بیمار را از طریق HIS از ثبت احوال و سازمان بیمه ای استعلام و استحقاق می گیرند .
۳. نماینده مقیم بیمه های بیمارستان با حضور در بالین بیمار دفترچه بیماران را با خود شخص از نظر مالکیت دفترچه مطابقت می دهند .
۴. پرسنل بخش های بالینی اطلاعات را براساس مستندات موجود در پرونده های بالینی در HIS ثبت می کنند . همچنین در زمان ترخیص کلیه اطلاعات درخواستی در پرونده توسط منشی بخش ها با HIS بیمارستان به منظور صحت ثبت مطابقت داده می شود.
۵. کارشناسان داروخانه کلیه درخواستی های بخش های بالینی را کنترل و تایید می کند.
۶. کارشناسان واحد بیمه گری و ترخیص در زمان ترخیص تمامی اطلاعات بیمه ای و صورتحساب بیمار و همچنین کلیه اطلاعات ثبت شده در HIS را براساس مستندات موجود در پرونده کنترل و تایید می کند.
۷. مسئول مدیریت اطلاعات سلامت کلیه گزارشات دریافتی از واحد بیمه گری و همچنین آمارهای ماهانه بخش ها را با HIS بیمارستان مطابقت می دهد .
۸. مسئول واحد بیمه گری پرونده های ترخیص شده جهت ارسال به سازمان های بیمه گر را با تعداد پرونده های ترخیص شده در HIS مطابقت و در صورت عدم تطابق موارد پیگیری می شود .
۹. مسئول HIS به همراه مسئول مدیریت اطلاعات سلامت چک لیست کنترل صحت ثبت داده های ثبت شده در HIS را تهیه و در کمیته

مدیریت اطلاعات سلامت تصویب و تایید و سپس از طریق اتوماسیون اداری براساس شماره سنجه و ضرورت فرآیند به مسئولین بخش های بالینی و همچنین کلیه واحدهای مربوطه ارسال می کند.

۱۰. مدیران / مسئولین بخش ها و واحدها و کارشناسان بیمه گری و ترخیص به طور تصادفی و به صورت هفتگی چک لیست را تکمیل و به واحد فناوری و مدیریت اطلاعات سلامت تحویل می دهند .

۱۱. مسئول HIS به صورت دوره ای الزامات مستندسازی در سامانه اطلاعات بیمارستانی را براساس آخرین ابلاغیه های وزارت بهداشت کنترل و به روزرسانی می کند .

۱۲. چک لیست های ارسال شده به واحد مدیریت اطلاعات سلامت بررسی و به صورت ماهانه در کمیته مدیریت اطلاعات سلامت اطلاع رسانی و برای بهبود فرآیند برنامه های لازم تدوین می شود .

نحوه نظارت بر اجرای روش اجرایی :

- تنظیم برنامه پایش روش اجرایی توسط دفتر بهبود کیفیت و اعلام آن به کلیه بخش ها و واحدها
- تدوین چک لیست پایش توسط مسئول فناوری اطلاعات سلامت و مدیریت اطلاعات سلامت و پایش به صورت فصلی
- بررسی چک لیست ها و استخراج موارد عدم انطباق
- ابلاغ برنامه های مداخله ای توسط مدیر پرستاری به مسئولین بخش ها و واحدها
- ارزیابی مداخلات انجام شده در پایش مجدد فصلی

مسئول پیگیری اجرا:

مسئول HIS و مسئول واحد مدیریت اطلاعات سلامت

منابع، امکانات و کارکنان مورد نیاز:

تجارب بیمارستان - چک لیست پایش

جدول تهیه کنندگان:

سمت	نام و نام خانوادگی	
مسئول مسئول سیستم اطلاعات بیمارستان کارشناس سیستم اطلاعات بیمارستان	مهندس محمد جلال باقری اعظم زنگنه	تهیه کنندگان
مدیر دافلی بیمارستان	اصغر کرامتی	تایید کننده
رئیس بیمارستان	دکتر سعید محرابی	تصویب کننده

1. سلطانیان ع, فیاضی ن, خداکرمی ف, ملکی م. بررسی صحت داده های موجود در پرونده خانوارهای ساکن مناطق روستایی شهرستان همدان در سال ۱۳۹۰. مجله پزشکی بالینی ابن سینا (مجله علمی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی همدان). ۱۳۹۲; ۲۰(۲) (مسلسل ۶۸):-.
2. Ghoochani F, Badrizadeh M. Investigating the Effect of Organizational Culture on the Establishment of Information Systems. The Perspective of Government Management. 2011;2(7).
3. NLM. Health Information Systems: www.ncbi.nlm.nih.gov; 2013. Available from: <https://www.ncbi.nlm.nih.gov/mesh/?term=health+information+system>.
4. Sadoughi F, Aminpour F. A Review on the Evaluation Methods of Health Information Systems. Iranian Journal of Medical Education. 2011;10(5):1077-86.
5. Ahmadian L, Haj Ismail Gohari S, Khajevi R. The conformity of health information system assessment studies in Iran with the guidelines of the report on health informatics assessment studies. Health information management. 2016;13(2).
6. Alipour J, Karimi A, Ebrahimi S, Ansari F, Mehdipour Y. Success or failure of hospital information systems of public hospitals affiliated with Zahedan University of Medical Sciences: A cross sectional study in the Southeast of Iran. International Journal of Medical Informatics. 2017;108:49-54.